

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/76/2017
Identifikačné číslo spisu:	7511216971
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7511216971.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v právnej veci navrhovateľky V. K. bývajúcej v Y., zastúpenej advokátom JUDr. Ing. Petrom Holéczym, so sídlom v Košiciach, Vojenská 5, proti osobe povinnej podľa návrhu platiť výživné Ing. N. K., bývajúcemu v K., zastúpenému advokátom JUDr. Michaelom Medviďom, so sídlom v Košiciach, Wurmová 1131/4, o určenie výživného pre plnoleté dieťa, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp.zn. 19P/92/2011, o dovolaní povinného podľa návrhu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. septembra 2015 sp.zn. 8Co/25/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Navrhovateľka má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. septembra 2014, č.k. 19P/92/2011-238 (v poradí druhým) uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky za obdobie od 11. novembra 2011 do 31. decembra 2012 sumou 150 € mesačne, za obdobie od 1. januára 2013 do budúca sumou 180 € mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci, vopred, do rúk navrhovateľky. Dlhé výživné uložil odporcovi splatiť do rúk navrhovateľky do 90 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné uznesenie. Rozhodol tak podľa § 62, § 65 ods. 3, § 75 ods. 1 Zákona o rodine majúci za to, že navrhovateľka je osobou odkázanou na výživu od svojich rodičov, sama nie je schopná samostatne uspokojovať svoje potreby a sústavne sa pripravuje na budúce povolanie. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie povinný podľa návrhu.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. septembra 2015 sp.zn. 8Co/25/2015 potvrdil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch o výživnom a dlžnom výživnom ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.), navrhovateľke priznal náhradu trov odvolacieho

konania. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie a v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie jeho rozhodnutia. Uviedol, že odvolacie námietky boli totožné s obranou povinného podľa návrhu v prvoinštančnom konaní, s ktorou sa riadne vysporiadal už súd prvej inštancie. Zdôraznil prednosť výživného pred inými výdavkami rodičov, ako aj princíp, že súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Príjem navrhovateľky z brigád nie je príjmom trvalého charakteru a jeho výška nie je postačujúca na to, aby odôvodňovala určenie nižšej vyživovacej povinnosti povinného. Spôsob uhradenia dlžného výživného určený výrokom súdu prvej inštancie považoval tiež za správny. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním povinný podľa návrhu (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odvodzoval od ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Namietal, že súd prvej inštancie mu odňal možnosť konať pred súdom, keď dňa 19. septembra 2014 vykonal pojednávanie v jeho neprítomnosti, i keď svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil včas listom z 13. septembra 2014 zo zdravotných dôvodov a žiadal o jeho odročenie. Následne dňa 16. septembra 2014 utrpel úraz, v dôsledku ktorého bol hospitalizovaný v nemocnici a dňa 19. septembra 2014 bol prepustený z nemocnice. Doklady o týchto skutočnostiach do spisu mala doložiť jeho sestra. Žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Navrhovateľka považovala podané dovolanie za nedôvodné a postup súdu prvej inštancie v konaní za správny.

5. Dovolateľ v replike zotrval na namietaných dovolacích dôvodoch s tým, že sa fyzicky nemohol dostaviť na nariadené pojednávanie, i keď bol v deň pojednávania prepustený z nemocnice.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) v konaní o výživné pre plnoleté dieťa, na ktoré sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Podľa § 395 ods. 1 CMP platí, že ak § 396 CMP neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Dovolací súd postupoval podľa prechodných ustanovení § 395 ods. 2 CMP a § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorých právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a z tohto dôvodu procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle doterajších ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Dovolateľ napadol dovolaním potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

9. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd, nepreukázaná bola tiež dovolaním namietaná vada konania (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

10. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad

právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

11. Dovolateľ tvrdil, že v dôsledku nesprávneho postupu súdu prvej inštancie, ktorý dňa 19. septembra 2014 pojednával v jeho neprítomnosti napriek tomu, že sa riadne ospravedlnil zo zdravotných dôvodov a požiadal o odročenie pojednávania, došlo k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať.

12. Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračoval v konaní aj keď boli účastníci nečinní - ak sa riadne predvolaný účastník neustanovil na pojednávanie, ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o odročenie, mohol súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. určovalo dve podmienky, ktoré museli byť súčasne splnené, aby súd mohol vec prejednať v neprítomnosti účastníka alebo jeho zástupcu, a to a/ riadne predvolanie a b/ absencia žiadosti o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu (o takú absenciu išlo vtedy, keď účastník konania buď vôbec nepožiadaval o odročenie pojednávania, alebo keď o odročenie pojednávania síce požiadal, avšak nepreukázal existenciu dôležitého dôvodu na odročenie pojednávania). V zmysle § 119 ods. 3 O.s.p. ak bol dôvod na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musel obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považovalo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania.

13. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že súd by nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie tohto práva. Zo spisu nevyplýva, že by súd prvej inštancie odňal dovolateľovi toto právo. Dovolateľ svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na deň 19. september 2014 ospravedlnil podaním zo dňa 13. septembra 2014, v ktorom uviedol, že o odročenie pojednávania žiada zo zdravotných dôvodov bez akejkoľvek bližšej špecifikácie týchto dôvodov a bez doloženia lekárskeho potvrdenia. Na pojednávaní dňa 19. septembra 2014 sa zúčastnil právny zástupca dovolateľa, ktorý uviedol, že na základe krátkej textovej správy má vedomosť, že jeho klient utrpel úraz s tým, že bližšie okolnosti o tejto skutočnosti nevie súdu objasniť, ani zdokladovať. Pokiaľ dovolateľ existenciu ním tvrdeného dôležitého dôvodu na odročenie pojednávania riadne nepreukázal, a to aj jednoduchým potvrdením ošetrojúceho lekára alebo potvrdením o jeho hospitalizácii, zostala jeho zdravotná indispozícia vylučujúca účasť na pojednávaní v čase pojednávania súdu prvej inštancie len v rovine nepreukázaného tvrdenia, na ktoré nebolo možné vziať zreteľ. Doklady o hospitalizácii dovolateľa v čase pojednávania súdu dňa 19. septembra 2014 neboli obsahom spisu. Navyše dovolateľ utrpel úraz až 16. septembra 2014, je teda zrejmé, že jeho žiadosť o odročenie pojednávania zo dňa 13. septembra 2014 nemohla byť ospravedlnená úrazom, ktorý utrpel až dňa 16. septembra 2014, dovolateľ tak ako dôvod pre odročenie pojednávania musel mať na mysli iné skoršie zdravotné obtiaže, ktoré súdu ale nekonkretizoval, ani nepreukázal. Napokon dovolateľ bol v deň pojednávania ešte pred jeho začatím prepustený z nemocnice, t.j. už nebol v akútnom ohrození života, či zdravia a nič mu nebránilo, aby o skutočnostiach týkajúcich sa úrazu upovedomil aspoň svojho právneho zástupcu a zabezpečil tak riadne ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní. Pokiaľ aj nebol fyzicky schopný zúčastniť sa pojednávania po prepustení z nemocnice, aj túto skutočnosť bolo potrebné doložiť lekárskeym potvrdením. Pokiaľ teda súd prvej inštancie za týchto okolností vec prejednal v neprítomnosti dovolateľa, neporušil tým žiadne procesné ustanovenia a neodňal dovolateľovi možnosť konať pred súdom.

14. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že dovolateľ bol v konaní osobne vypočutý (pojednávanie zo dňa 7. marca 2012 a dňa 18. júna 2014), podával písomné stanoviská a na pojednávaní dňa 19. septembra 2014 sa zúčastnil jeho právny zástupca. Zároveň dovolateľ podaním odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie využil možnosť uplatniť svoj vplyv na konanie, keď v odvolaní uviedol z akých dôvodov

(skutkových i právnych) považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne. Odvolací súd sa s jeho námietkami, ktoré hodlal predostrieť súdu prvej inštancie, v odôvodnení svojho rozhodnutia vyporiadal. V danej situácii teda dovolateľ už cestou riadneho opravného prostriedku dosiahol sledovaný účel, a preto jeho tvrdenie o odňatí možnosti pred súdom konať nemá žiadne opodstatnenie (k tomu porovnaj m. m. R 39/1993).

15. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že nebol naplnený dovolateľom tvrdý dôvod prípustnosti podaného dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

16. V danom prípade prípustnosť dovolania povinného podľa návrhu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.